

Frågor jag fått om Förintelsen

av **Hédi Fried**

(2016)

Pia Hellertz
februari 2017

Hédi Fried är född 1924 i Sighet i Rumänien och alltså 92 år nu. Hon är författare och psykolog. Hon satt i koncentrationsläger bland annat i Auschwitz och Bergen-Belsen och kom till Sverige i juli 1945 med de Vita bussarna. Hon har skrivit ett antal böcker. Den senaste år 2016, "*Frågor jag fått om Förintelsen*" är den jag läst. Där har hon samlat ett antal av de frågor hon fått som föreläsare om Förintelsen, bland annat för skolklasser under cirka 30 års tid.

Enligt Wikipedia har Hédi Fried tilldelats medaljen Illis Quorum¹, utmärkelsen Årets Europé år 1997 och hon har även fått Natur & Kulturs Kulturpris år 1998 samt Raoul Wallenberg-priset 2015.

Fredagen den 27 januari i år, på minnesdagen för Förintelsen var hon också gäst hos Fredrik Skavlan på SVT1.

Bakgrunden

I förordet till boken berättar hon att hon först våren 1944 fångades tillsammans med hela sin familj. Hon kom först till Auschwitz, där hon "*överlevde selektionen*". Efter tiden i Auschwitz skickades hon till tre olika arbetsläger. Det arbete hon fick i de nya arbetslägren var att "*rensa upp bland ruinerna*". Hon berättar om hur hon och hennes syster skiljdes från sina föräldrar vid ankomsten till Auschwitz. I första kapitlet berättar hon att det värsta hon varit med om under den här tiden var när hon skildes från sina föräldrar.

Hon berättar också om den situation som judarna kom att leva i under den här tiden. Judarna fick det successivt allt svårare när *Nürnberglagarna* började tillämpas. Det är benämningen på tre lagar antagna av den tyska riksdagen den 15 september 1935. Lagarna fick enligt Wikipedia sitt namn av att de presenterades under de pågående partidagarna i Nürnberg, och syftet var "*att*

¹ *Illis quorum meruere labores* (latin: "åt dem vars gärningar gör dem förtjänta av det") är en svensk kunglig medalj som utdelas av regeringen för att belöna insatser för kulturella, vetenskapliga och andra allmännyttiga ändamål. Den instiftades av kung Gustav III år 1785 och delades fram till 1975 ut av Kungl. Maj:t. (Wikipedia)

stärka Nazitysklands och Nationalsocialistiska tyska arbetarepartiets antisemitiska politik". Genom Nürnberglagarna introducerades de regler som därefter tvingade tyska myndigheter att skilja ut judar från andra tyska medborgare.

Héidi Fried berättar att judar i statlig tjänst avskedades, judiska läkare och advokater fick bara behandla judar, icke-judar fick inte handla hos judar och skolor och universitet stängdes för judiska barn och ungdomar. Men hon berättar också hur familjen successivt vande sig och *"rättade mun efter matsäck"*.

Varför hatade Hitler judarna?

Det kapitel jag såg mest fram emot att läsa var kapitlet med rubriken *"Varför hatade Hitler judarna?"* Sen jag började bli nyfiken på berättelserna omkring WWII, koncentrationslägren, nazisternas ideologi och judarnas livsvillkor, har jag undrat varför judarna blivit så förföljda, inte bara i Tyskland av nazisterna utan det verkade som detta pågått sen Kristi födelse. Var det bara för att judarna hade dödat Kristus? Jag visste också att det bara var judarna som hade laglig rätt att ta ut ränta på utlånade pengar. Varken katolicismen eller islam tillät ocker, d.v.s. ränta. Det var först med Martin Luther och protestantismen som ränta blev tillåtet. Enligt den kristne författaren **David Duke** kunde judarna ibland ta upp till över 40 % ränta på utlånade pengar, vilket gjorde dem rikare och rikare och de människor som på grund av sina livsomständigheter, exempelvis när årets skördar misslyckades, tvingades låna pengar, blev fattigare och fattigare.² Detta skedde i land efter land efter land, vilket ledde till att judarna blev fördrivna från land efter land efter land. Det var bland annat det som Hitler reagerade mot. Ingenstans tar Héidi Fried upp ekonomin och judarnas tidiga roll i finans- och banksystemet, en roll och funktion de fortfarande i mycket stor utsträckning har. År 1897 ägde judar nästan 60 % av Warszawas större privata banker. I övriga ryska Polen var motsvarande siffra högre än 90 %.³ Detta berättar inte Héidi Fried något om som orsak till Hitlers hat mot judar. Kan det ha varit en orsak?

Héidi Fried berättar om antisemitismens historia och började med att berätta om långt tillbaka i tiden, när människor trodde på olika gudar, men att monoteismen, d.v.s. tron på en enda gud, kom med Abraham. I och med det föddes *judendomen*. Men omvärlden hade svårt att acceptera judendomen. Författaren berättar att efter Kristi födelse så började en ny monoteistisk religion spridas, *kristendomen*, även om Jesus själv var jude. Genom mordet på Jesus ökade antisemitismen och ryktena omkring judarna, menar författaren.

Den andra anledningen till hatet mot judarna var *"Sions vises protokoll"*, som enligt Héidi Fried, *"var ett hopkok av lögnar med ursprung i tsarens Ryssland. Det handlade om ett påhitt om att judarna skulle sitta på alla de*

² Duke, David (2015) *Den judiska rasismen*.

³ Uppgiften är hämtad från Metapedia under rubriken *Judiskt inflytande* - http://sv.metapedia.org/wiki/Judiskt_inflytande

ledande positionerna runt om i världen”, skriver hon.⁴ Och fortsätter: *”Denna paranoida amsaga uppfattades av Hitler som blodig sanning, det ledde till hans rädsla för juden och yttrades i aggressivt hat, och viljan att utrota varenda en”* (s. 19). Så anledningen till att Hitler *”hatade judar var att de var judar”* (s.20).

När det gäller amsagan så är det väl bara att konstatera att judar sitter på enormt många mäktiga positioner i världen, oavsett om Sions Visers Protokoll är sann eller falsk.

Kommunismen

Héidi Fried berättar i ett kapitel att kommunismen sågs som *”den enda räddningen från nazismen”*. Många judiska ungdomar flydde över gränsen till Sovjetunionen, där de hoppades kunna bekämpa nazisterna från Sovjets sida. Héidi Fried blev den yngsta medlemmen i en kommunistisk cell. Hon läste Marx och Engels. Hon var så övertygad, berättar hon, att hon vid läggdags, *”istället för kvällsbönen morfar lärt mig, nynnade Internationalen”* (s. 30). De hoppades kunna hitta sätt att göra motstånd mot nazisterna, vilket naturligtvis inte var lätt. Hon berättar att de i lägren var för apatiska för att göra motstånd. Några lyckades fly och försökte gömma sig i bergen, men få lyckades.

Gaskamrar

Jag var naturligtvis nyfiken på vad Héidi Fried skulle berätta om gaskamrar. Vid ett tillfälle berättar hon att några fångar vid krematorierna 3 och 4 i Auschwitz bestämde sig för att spränga byggnaderna. De fick kontakt med några flickor som arbetade i den närliggande ammunitionsfabriken och bad dem smuggla in sprängmedel. De visste ju att de ändå *”skulle gasas”* (s. 33). Några rader längre ner berättar hon att *”männerna gasades”* och *”flickorna hängdes i närvaro av hela lägret”*.

I ett kapitel senare berättar om hon om natten när hon förlorade sina föräldrar. *”De fördes iväg till badhuset, lurades att tro att de skulle duscha, men istället för vatten var det Zyklon B som släpptes in i ’duschkabinen”* (s. 36). Eftersom jag nyligen lyssnat på USAs främste gaskammarexpert **Fred Leuchter** och hans redovisning av sin ingående undersökning av de rester av hus som påstods vara gaskamrar, men som enligt honom omöjligt kunde ha fungerat som sådana,⁵ så blev jag naturligtvis skeptisk till Héidi Frieds berättelse. Vad visste hon? Vad hade hon faktiskt *själv sett*? Vad hade hon bara hört andra berätta?⁶

⁴ *Sions Visers Protokoll* finns utlagt på Internet, se exempelvis <https://www.radioislam.org/protocols/indexsv.htm#proto> och http://www.jrbooksonline.com/pdf_books/sions%20visers.pdf

⁵ *gas chamber expert Fred Leuchter* - <https://www.youtube.com/watch?v=pF7Y7pAMtFk>

⁶ Lars Adelskog (2007), Lasse Wilhelmsson (2009), David Duke (2015), Peter Winter (2015), Hans Myrebro (2016) med flera historierevisionistiska författare har ingående granskat frågan

Det är ett av problemen när det gäller vittnesutsagor och det är något som historierevisionisterna särskilt granskat.

Héidi Fried berättar att det fanns sex *”dödsläger med krematorier”*: Auschwitz, Treblinka, Belzec, Sobibór, Chelno och Majdanek. *”Där tog mördandet industriella former, in med en levande människa, ut med aska”*, skriver hon (s. 39). De var förintelsläger vars mål det var att *”ingen skulle överleva”*.

Hon får ibland frågan om gaskamrar. Ibland får hon kritiska kommentarer om att ingen sett gaskamrarna inifrån och då påpekar hon att *”det är sant, ingen har sett gaskammaren inifrån, då ingen som har varit där har kommit ut levande”*.

Slavarbetare

Vissa människor skonades från att bli gasade eftersom de skulle säljas till industrier *”där de fick slita tills krafterna tog slut”*, berättar författaren (s. 41). Matransonerna var mycket små eftersom tyskarnas avsikt inte var att hålla fångarna vid liv så länge. *”Cirka 300 gram svart bröd, som mest var sågspån, skulle räcka hela dagen tillsammans med 5 gram margarin och ibland en syltklick eller korvskiva. Därtill så kallat kaffe, en svart vätska vars enda nytta var att det var varmt”*(s. 41). Jag blev nyfiken på hur fångarna utspisades, men det berättar inte författaren.

Frågor som ställdes

Det var intressant att se vilka frågor Héidi Fried fått under sina föredrag. Jag vill ta några exempel på frågor som fått sina egna kapitel i boken:

- Var man hungrig hela tiden?
- Vad hjälpte dig att överleva?
- Hur var det att ha mens?
- Blev ni våldtagna?
- Blev ni sjuka?
- Hur hanterade du dina trauman?
- Vad fick dig att börja föreläsa?
- Har du varit utsatt för nynazister?
- Hatar du tyskarna?
- Efter allt detta, tror du på Gud?

Gudstron

Eftersom jag tidigare läst att man inom judendomen har en något annan Gudssyn och även en annan syn på Kristus än inom kristendomen, var jag nyfiken på vad

om påståendet om att det fanns gaskamrar i Auschwitz. Jag hänvisar läsaren till deras böcker och källor för närmare studier och för möjlighet att ta självständig ställning i frågan.

Héidi Fried skulle svara på frågan. Hon fick frågan även hos Fredrik Skavlan och svarade på ungefär samma sätt som i boken: *”Jag är uppfostrad judiskt, och har förblivit jude. Men jag tror inte att min Gud är speciell. Finns det en Gud så är det samma Gud som vi alla har, vare sig hen kallas för Jehova, Kristus eller Allah”* (s. 130). Men om jag förstått det rätt så är det en viss skillnad mellan den kristna Guden och den muslimska och judiska Guden. Allah och Jehova är hämnande och straffande Gudar medan den kristna Guden är förlåtande och kärleksfull.

Judarnas heliga skrifter är ju *Tora* eller *Tanakh*, som är *Moseböckerna* i *Gamla Testamentet*, samt *Talmud* som enligt Wikipedia är judarnas stora efterbibliska skriftsamlingar om cirka 6 200 sidor. Här finns bland annat de skriftlärdas stadgar, lagdiskussioner och skriftutläggningar. Samtliga auktoriteter som åberopas i *Talmud* levde före år 500.

Att föreläsa om sina upplevelser

Héidi Fried berättar att hennes sätt att bearbeta sina upplevelser är att berätta om dem, föreläsa om dem, svara på frågor. Hon menar också att de flesta överlevande har svårt att berätta om vad de upplevt.

Hennes syster överlevde också och bor i Sverige. På Skavlan berättade hon att de har kontakt varje dag. I boken beskriver hon hur de hjälpte varandra att överleva.

Motivationen att föreläsa bygger också på insikten att det är viktigt att berätta så att ingen glömmer. Hon menar att det inte räcker med en eller två timmar på en historiektion i nian. *”Det måste påbörjas tidigare, gärna redan i förskolan”* (s. 132). *”Det är viktigt att berättelsen om Förintelsen får plats i skolans alla ämnen, i allt från religion och geografi till gymnastik och kemi”*, skriver hon (s. 134). Hon betonar också att *”Vi har redan den bestämda dagen för åminnelsen, den 27 januari. Jag hoppas att det blir en långlivad tradition, där kommande generationer kan ta vid och berätta på ett sätt som når åhörarnas hjärtan”* (s. 145).

Varför Förintelsen?

Men jag frågar mig varför det är så viktigt att minnas just tragedin i nazisternas Tyskland. Och varför lyfts bara judarnas lidanden fram? Varför osynliggörs romers, de homosexuellas och andras lidanden?

Dessutom kan jag inte låta bli att undra varför det inte är lika viktigt att minnas det ohyggliga folkmord som genomfördes av kommunisterna i Sovjetunionen där många miljoner ryssar torterades, fick svälta ihjäl, mördades, och dog i slavlägren i Sibirien m.m.? Eller den av Stalin medvetet skapade svältkatastrofen i Ukraina, *Holodomor*, under åren 1932-1933, där omkring 3

miljoner människor dog av svält.⁷ Eller den brutala, medvetet skapade, svältdöden bland fångade tyska soldater och civila, inklusive kvinnor och barn efter freden, under åren 1945-1950?⁸ Det är en ohygglig katastrof som bland andra **James Bacque** (1989) har berättat om i skriften *Eisenhower's Death Camps – The last Dirty Secret of World War Two*. Det är en ohygglig läsning som med stor sannolikhet är avsevärt värre än det judarna utsattes för i koncentrationslägren. Det handlar om avsevärt större antal människor, tyska krigsfångar och civila, både män, kvinnor och barn, som dessutom medvetet dödades genom svält efter kriget. Om detta är det ingen som berättar, ingen som anordnar minnesdagar, ingen som åker runt i skolorna och föreläser om. Ännu...

Tidigare läst litteratur inom området

- Adelskog, Lars (2007) *En tom säck kan inte stå – Myten om "förintelsen i gaskamrarna" i Auschwitz*, Nordiska förlaget
- Bacque, James (1989) Bacque, James (1989) *Eisenhower's Death Camps – The last Dirty Secret of World War Two. Eisenhower's Death Camps - The Last Dirty Secret of World War Two*, Saturday Night, sep. 1989, s. 31-38.
- Duke, David (2015) *Den judiska rasismen*, Logik förlag
- Myrebro, Hans (2016) ... *Om detta må ni också berätta - Om 1900-talets två herrefolk*
- Wilhelmson, Lasse (2009) *Är världen upp och ner? – Artiklar i urval om Palestina, de nykoloniala krigen och sionismen*

⁷ *Holodomor: terror-hungersnöden i Ukraina åren 1932-1933 - <http://www.levandehistoria.se/sovjet-ett-samhalle-byggt-pa-terror-och-kategorisering/holodomor-terror-hungersnoden-i-ukraina-aren>*